

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

SUVERANUL ȘI CULTELE MINORITARE

Cu ceremonialul obișnuit și cu tot fastul, ce Curtea Regală Română a înțeles întotdeauna să dea solemnității depunerii jurământului față de Tron a înalților demnitari ai Bisericilor recunoscute, noul Episcop unitarian, de curând ales, și-a făcut mărturisirea de credință față de M. S. Regele. În câteva cuvinte — pe cari le dorim, din tot sufletul, sincere — *Dr. Bela Varga* a accentuat angajamentul, ce-l ia, în numele fiilor săi sufletești, de a reprezenta, în viața țării, nota de ponderată înțelepciune, ce eram îndreptățiți să așteptăm dela minoritățile tratate atât de cavalereste de toate guvernele perindate dela sfânta zi a Unirii, visată de strămoșii noștri și realizată cu atâtea jertfe de sânge.

M. S. Regele CAROL II

Intr'adevăr, dacă facem o comparație între situația minoritarilor la noi în țară și în celelalte țări, create sau întregite, prin opera de dreptate a războiului mondial, oricărui ochiu obiectiv, nu-i poate scăpa eleganta toleranță a noastră, dusă de multeori, printr'un exces de obiectivitate, până la limitele indulgenței, acolo unde toleranța denotă mai mult indiferență, decât clar-viziune politică.

Ani de-arândul, drumul forurilor internaționale au fost bătătorite, cu suspectă și înfrigorată persistență, de misionarii diferitelor culte, ba chiar secte, dela noi, cari se pretindeau persecutate și împiedecate în exercitarea liberă a convingerilor lor religioase.

Anchete după anchete, „observatori” induși în eroare, veniți cu idei preconcepționate, îmbibați de prejudecăți, străini de stările de lucruri dela noi, orbiți de patima solidarității confesionale, s'au plimbat, rând pe rând prin România, colectând date, compilând cifre, stabilind concluzii și indicând soluții. Acești musafiri, total indezirabili, au

fost totuși primiți, pentru că noi nu aveam ce ascunde, pentru că nu ne speriam să se cunoască adevărul. Această sistematică inducere în eroare a opiniei publice, a fost incontinuu alimentată de propaganda șovină a reprezentanților religioși ai minorităților. Și efectele nu au întârziat a se cristaliza într'o reală primejdie pentru siguranța Statului nostru, care, după diverse măsuri de profilaxie, ce s'au dovedit destul de ineficace, a recurs la turnarea într'o formă mai durabilă și mai drastică a acestor măsuri, prin noua *reglementare a sectelor* și asociațiilor religioase, făcută cu atâta competență și înaltă înțelepciune, de Episcopul nostru, P. S. Nicolae Colan.

E deci, din toate punctele de vedere, un prilej de mare satisfacție, când, într'un moment atât de solemn pentru conștiința Sa de păstor sufletească, noul șef al Bisericii unitariene a înțeles să aducă la picioarele Tronului nu numai „o umilă cerere respectuoasă către bunaivoință regală”, ci și asigurări de loialitate și fidelitate. Iar pentru că P. Sfinția

Sa a întrebuițat cuvântul de „inimă părintească”, M. Sa Regele, într'o lapidară și mult cuprinzătoare frază, a ținut să precizeze și, mai cu seamă, să condiționeze atitudinea Sa, prin aceste cuvinte: „*Grija Mea pentru cei, cari locuiesc pe acest pământ românesc se întinde și asupra voastră. Ea va fi cu atât mai mare și mai părintească cu cât și Domnia-Voastră va fi mai mult legată de acest pământ românesc în această sfântă menire pe care o aveți.*”

Iată, într'adevăr cece opinie publică românească a așteptat, cu multă răbdare și cu mult tact de douăzeci de ani încoace. Nimeni nu a crezut în posibilitatea unui reviriment brusc, a unei împăcări cu o soartă nedorită, a unei abnegații instantanee din partea minoritarilor. Incurajările venite de dincolo de graniță însă nu încetau în învierea unor nădejdi tainice de provizorat.

Dar anii au trecut. Cu voie sau fără voie, cei de alt sânge și altă limbă cu noi, au trebuit să admită nu numai trăinicia, dar însăși elementul perpetuu și definitiv al actului întregirii izbăvitoare a neamului nostru, sortit la o înviere strălucită, după veacuri de robie întunecată.

„Ci după Sfântul carele v'a chemat, fiți și voi sfinți în toată purtarea voastră.”
1 Petru 1, 15.

„Păzește bunul încredințat prin Duhul sfânt, care locuiește în voi.”
2 Timotei 1, 14.

Episcopul unitarian ia o atitudine nu numai oportunistă, dar și inteligentă. E inadmisibil ca tâlcul vremurilor să nu-și facă drum. E intolerabil, ca sub haina sublimă a credinței în Dumnezeu — sub orice formă s'ar manifesta acest instinct sufletească primordial al omului, cutremurat de misterul veșniciei și al necunoscutului — să fie folosită pentru acțiunea de sabotare a străduințelor unui Stat, care luptă cu multe și complicate probleme.

Dorința noastră a tuturor este, ca mesajul căzut de pe buzele *Augustului Protector al Credinței creștine*, să treacă dincolo de acela, căruia i-au fost adresate și să fie primite și îndelung adâncite de toți aceia, ce nu vor să creadă, că și răbdarea noastră poate avea un sfârșit. Și să ia aminte toți cei, ce nu au vrut până acum să înțeleagă marele rol, ce-l are *amvonul*, pentru liniștirea patimilor omenești și că, în primul rând, preoțimea tuturor bisericilor, cari propagă învățămintele lui *Hristos*, are datoria să facă înfrățirea sufletească între neamurile chemate să locuiască împreună.

Să ia aminte acei, ce aduc și astăzi — pe lângă alte contrabande — brazde de pământ străin prin geamantanele evlavioase, încărcate cu ură, pe la sfinte congrese euharistice...

Doi ani de arhipăstorire.

Munca și evenimentele celor doi ani de zile, cari se împlinesc în ziua Sf. Apostoli Petru și Pavel, dela venirea P. Sf. Episcop Nicolae Colan la Cluj, constituie un popas, ce trebuie încrestat pe răbojul amintirilor eparhiale. Căci a venit în toiul lucrului fizic și sufletească, când lucrătorii se îmbie mai greu, și nevoia îi reclamă mai mult. A venit însă credincios preceptelor marelui Pavel, încălzit de zelul lui și îndrăgît de propovăduirea lui, — în această zi. A venit încărcat de zestrea lui, ca să-și cheme fii la partea de moștenire. Și a dat cu mână și suflet larg, ca unul care avea de unde. A îm-

părțit talanții, ca fiii să-i chivernisească spre sporire. Iar sporul se arată tot mai mult, în familia bisericii noastre.

Nimic nu cucerește, nu impune și robește, ca gândul curat, bunătatea și iubirea cu blândețe.

Ele impun și se impun, dela sine și prin sine. Ele schimbă concepții, judecăți și firi. Iar o întruchipare fericită a lor, manifestată prin vorbă, îndemn, faptă și viață, este o binecuvântare pentru societate și neam. Ea încheagă și animează. Aduce zidire nouă sufletească și duhovnicească. Rupe zăgazuri, împrăștie rigiditate, umple goluri, înlocuiește con-

venționalismul și dă loc la viață nouă creștinească. Viața aceea nouă a Duhului, dorită și propovăduită de Isus Hristos și de apostoli.

In slujba ei și a realizării ei, se impun toate mijloacele pastorale și literare. O trădează viața, cuvântările și scrierile. Mărturie trainică sunt „Cărțile Vieții” și „Viața Ilustrată”. In paginile lor găsim pretutindeni pe Dumnezeu, bunătatea și iubirea, cari zac la baza fericirii sociale. Poate sunt prea conservative? vor obiecționa robii realismului modern. Dar când oare s'a simțit mai mult necesitatea lor în sufletul omenirii, ca s'o oprească dela celălalt extrem?

Și care ar putea fi răsplată echivalentă a acelei munci literare sănătoase, care, prin înodarea firului nostru tradițional, se străduiește prin evocări de credință, bine și frumos să ilustreze vigoarea virtuților strămoșești, casă de curente și convingeri noi, din cari să se înalțe edificiul binelui și prosperării omenești.

*

Rapoartele Adunării eparhiale prezintă icoana fidelă a multiplelor nevoi împlinite. Au fost doi ani rodnici, de muncă fihnită. Multe lucruri au fost clarificate și echitabil rezolvate. Cinstea și dragostea bisericii noastre a fost mărită, prin cinstirea persoanei ei reprezentative. Cu atât mai mult prin chemarea Arhiepiscopului nostru în fruntea celor două departamente dela Educația Națională și Culte. Stăpânul nostru a devenit sfetnic al Coroanei. Este cazul cel dintâi în istoria noastră națională. Și biserica s'a ales cu cinstea și alinarea durerilor, iar P. Sf. Sa cu înmulțirea sarcinilor și răspunderilor inerente. Ei, bisericii, și de dragul ei, închină munca și onorurile câștigate, așa cum cu modestia apostolului a accentuat-o la recepții și în cuvântarea dela Academia Română, cu ocaziunea alegerii de mem-

bru onorur al ei. Din această înaltă considerație de pace și prosperare a bisericii lui Hristos, a venit și gândul și dorința bună de a curma o neînțelegere veche, pentru a pune pe baze noi învățământul teologic prin legea cea nouă. Cine cunoaște mersul și roadele lui, nu se poate decât bucura.

O problemă de mare importanță atât pentru neam cât și biserică s'a rezolvat apoi prin noul regim al sectelor. Situația trăgănată ani și ani de zile în detrimentul bunului mers al lucrurilor — s'a sfârșit.

Cu bucurie trebuie să relev și faptul, că la străduințele P. Sf. Sale se află în curs de edificare Internatul nou al Academiei teologice dela Cluj, precum și introducerea caloriferului în Catedrală, Reședință și Academie. Cu ajutorul lui Dumnezeu se va ajunge și la terminarea iconostasului și picturii Catedralei.

Credem acest lucru cu încrederea fiilor față de părinte. Cu aceeași încredere și supunere ne apropiem de persoana Părintelui nostru. Căci este lucru înălțător, să te alipești cu întreaga inimă de o ființă, care stă la un nivel așa de sus și la care trebuie să privești în sus.

De altfel aceasta este singura răsplată ce i-o putem acorda; Îl asigurăm de toată recunoștința și devotamentul nostru, turnate în caldă ambianță a iubirii filiale. Cu ea îi petrecem pașii plecării dela noi, și urmele le poate găsi tot deatâtea ori la întoarcere.

Pr. V. MATEIU

„Aproape este Domnul de cei cu inima smerită și celor cu duhul umilit le ajută.” Psalmi 33, 18.

„Știm că sântem din Dumnezeu și lumea întreagă este sub stăpânirea celui viclean.” 1 Ioan 5, 19.

Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

Limba omenească nu e în stare să spună după cuviință laudele cele multe, cu cari lumea creștină a învrednicit pe doi din sfinții apostoli, pe Petru și Pavel. Și este adevărat că dacă și despre ceilalți Apostoli cântă Biserica creștină „că în tot pământul a eșit vestirea lor și până la marginile lumii graiurile lor”, cu cât mai mult se poate zice aceasta despre Petru și Pavel, cari cu învățăturile lor cele dumnezeiești au luminat tot pământul și au străbătut toată lumea dela răsărit până la apus, predicând Evanghelia lui Isus Hristos, care a dus și a așezat lumea în calea mântuirii?

Intr'adevăr nimeni nu poate spune, cât de mare a fost iubirea lor către Dumnezeu și cât de neclintită a fost credința lor în Isus Hristos!

Dumnezeu a făcut adeseori minuni prin sfinții săi, dar minunile făcute prin acești doi apostoli, sunt așa de mari și multe, încât este o încercare zadarnică de a le putea descrie.

1. Sf. Ap. Petru, născut în Vitsaida, a fost fiul lui Iona și frate al lui Andreiu. El dimpreună cu frațele său, a fost chemat mai întâi la apostolat, pe când se aflau pescuind pe lângă lacul Genezaretului (Mat. IV. 18—20.) El s'a chemat la început Simon și pentru credința sa cea tare s'a numit de Hristos în mod figurat Petru s'au Chifa. El a fost cel mai bătrân dintre apostoli și avea o iubire mare pentru Hristos — dar cu toate acestea, în timpul când a trăit împreună cu Hristos și ceilalți apostoli, are o pată pe conștiința lui și anume: „lăpdarea de Hristos”.

Înainte de-a vorbi despre căderea lui Petru, să stabilim adevărul că pot cădea chiar și apostolii. Nimeni nu poate trăi viața fără a fi cu multă băgare de seamă de sine.

Nimic nu îți dă siguranța, nimic nu te apără sigur dela cădere. Nici vârsta, Petru era cel mai bătrân între apostoli, — nici chemarea, Petru a fost ales de Hristos nemijlocit de apostol al său, — nici deosebita distincție din partea lui Dumnezeu, a fost investit cu cea mai mare încredere Petru, — nici buna educație de care te-ai împărtășit, n'a petrecut oare Petru în școala Domnului trei ani? — nici raportul cel mai intim cu Hristos de care se bucura Petru, — căci totuși a căzut.

Cum s'a întâmplat că Petru a căzut? dacă examinăm cu atenție tot ce ne spun Evangheliile iată drumul căderii:

a) Întelăsarea rugăciunii; Domnul le-a spus ucenicilor să se roage: „Priveghiați și vă rugați ca să nu cădeți în ispită” (Mat. 26, 41.)

Pentru ca să nu cadă ucenicii trebuiau să aibă un razim în Dumnezeu. Acest razim se câștigă prin rugăciune. A doua pricină o găsim în lipsa de priveghiere. În al treilea rând: Petru prea mult s'a prețuit pe sine, prea s'a încrezut și s'a răzimat în puterile sale, în propunerile sale bune. Domnul l-a făcut băgător de seamă: „Amin zic ție că tu astăzi, în noaptea aceasta, mai înainte de-a cânta cocoșul de două ori, te vei lăpăda de mine de trei ori” (Marcu 14, 30.)

Dar Petru în toc să creadă cuvintelor Domnului, să se teamă pe urma hotărârii prezise de Atotștiitorul, în loc să se întoarcă spre El și să-L roage ca să depărteze primejdia dela el, nu se pleacă, îl contrazice, se pune pe sine deasupra celorlalți ucenici: „Iar el cu mult mai vărtos zicea: de mi-s'ar întâmpla a muri cu tine, nu mă voi lăpăda de tine.”

Dupăce a căzut nu s'a recules

FOILETON

Duhul vremii și sfințenia.

A treia piedecă și poate cea mai mare în fața sfințeniei creștine, este spiritul dominant al zilelor noastre în lume. Este acesta un spirit de negație, a tot ceace până eri era adevăr inmutabil; de răzvrătire împotriva ordinii sociale; de demoralizare, bagatelizându-se principiile etice pe cari a fost clădită lumea creștină; de distrugere a așezămintelor cu rădăcini adânci în viața popoarelor; de răsturnare a valorilor culturale, valori cari logic trebuie să se bucure de cea mai mare importanță, în viața sufletească fiind trecute pe planul al doilea, neglijate, în schimb valorile secundare sunt obiectul preocupărilor unanime; de convertire a ordinii sociale; de anarhizare a sufletului individual și colectiv. Azi nimic nu-i bun, nimic nu-i sfânt, nimic neschimbabil. Nimeni nu-i mulțumit, împăcat cu sine și viața hărăzită lui de Dumnezeu.

In juru-ne totul poartă pecetea acestei nevroze generale. O lume ce se agită ca în preajma unei catastrofe inevitabile. Se poate o mai puțin prielnică atmosferă pentru o viață de sfințenie o viață așezată pe solide temelii morale, călăuzită de principii, urmându-și drumul înainte drept, fără cotituri, plină de seninătate și de încrederea izbânzii.

Încătrău ne întoarcem, piedecile proprii lumii apar mult mărite prin acest spirit al vremii. Și acolo unde la prima vedere ni s'ar părea că găsim un liman confortabil, în realitate e numai mască.

1. Omul zilei asimilat într'o majoritate numerică covârșitoare spiritului vremii, este un necredincios. Pe deoparte prea încrezut în puterile minții lui, de a descoperi adevăruri noi de credință, abandonând suprema adevăruri descoperite de Dumnezeu în creștinism — pe de altă parte lipsit de cultură, dar prea mândru decât a primi cu credință adevărurile creștine, a sfârșit în a crede în multe și în nimic. Psihologia necredinței de azi, este un abis de nepătruns, diferind dela individ la individ. Urmează a fi încadrat în această categorie, nu numai ateul declarat, ci un număr de zeci de ori mai mare din cei cari formal aparțin bisericii, în realitate sunt absolut streini de poruncile ei. Căci „nu tot cel ce-mi zice mie Doamne, Doamne, va intra în împărăția lui Dumnezeu, ci numai cel ce face voia Tatălui, care m-a trimis în lume” a spus Mântuitorul, distingând substanțial pe creștini de necreștini. Necredincios este savantul care ajungând să stabilească nexul causal al câtorva fenomene din natură, să urmărească la microscop viața lumii microbilor producători de boale, să calculeze enormele distanțe dintre diferitele planete, să prevadă anumite devieri periodice

în mișcarea lumii astrale, să descopere din ce în ce tot mai multe mijloace, de a smulge pământului bogățiile, de a-l domina cu cât mai mare ușurință — se crede suprema putere în lume, independent de Dumnezeu, de voința și legile lui, pe cari le și contestă. În cuvântul lui, în fapta lui, închipuire de sine și dispreț față de ce nu este el. Dumnezeu o invenție, o creațiune necesară pentru a stăpâni mulțimile. Biserica o armă în mâinile celor atotputernici. Deopotrivă de necredincios, și cel mai puțin cult, sau completamente lipsit de cultură, care se închină unui alt idol decât mintea lui, fie acesta traiul bun, belșugul, viața lămurită, sau oricare altă valoare relativă imaginabilă. În sufletul lui nu trăește credința în Dumnezeu, ori cât de creștin s'ar considera, ori cât de mult ar frecventa biserica, ori ce rol ar juca în organismul ei. „Nimeni nu poate sluji la doi domni”.

2. Omul zilei este un răzvrătit împotriva ordinii sociale. Istoricii de mâine vor avea multă bătaie de cap, să fixeze limitele noianului de curente sociale, cristalizate în programul diverselor partide politice, cari toate țintesc la modificarea vieții sociale. O nemulțumire generală față de ordinea de până acum. Și dacă este oarecum de înțeleș aceasta în clasele de jos, unde să zicem este firească o năzuință după mai bine, după o mai bună organizare a societății, după o mai umană repartizare a bunurilor, ne apare ca o anomalie în

îndată și astfel ajunse la a doua și a treia lăpădare. În lăpădarea apostolului observăm o gradație. Întâi simplă lăpădare, apoi lăpădare cu jurământ și blăstăm „a început a blăstăma și a se jura“ (Mat. 26, 74.)

Astfel a fost căderea lui Petru după cum ne spun Evangheliile.

Întoarcerea lui începe când a întâlnit privirea plină de milă a Domnului: „Și întorcându-se Domnul a căutat spre Petru“ (Luca 22, 61.) Această privire a nimerit ca un fulger pe ucenic, i-a arătat prăpastia căderii lui, i-a luminat adâncimea nerecunoștinței în care căzuse atât de ușuratec.

Și-a adus aminte Petru de cuvântul Domnului; și-a adus aminte de dragostea nemărginită a dumnezeescului Mântuitor, pe care așa de mult l-a supărat. În urma acestei priviri pline de grație și pe urma acestei reamintiri Petru se simte cu totul zdrobit. Însă bazat pe nemărginita bunătate a Domnului se reculege și revine.

Dar Petru nu se mulțumește cu o căință goală, prin râvnă sfântă își îndreaptă greșala. Și Domnul îl primește și-l întărește: „de mă iubești paște oile mele.“ Astfel și-a reînceput Petru viața plină de râvnă pentru Domnul și mulți păcătoși a întors la Hristos. După pogorîrea Duhului Sfânt, pe când ceilalți apostoli se împrăștiară prin alte țări, Petru a rămas în Ierusalim și Palestina; ceva mai târziu călătorii și în afară. După tradiția bisericească el și-a încheiat viața sa ca martir sub Nero la anul 64, 29 Iunie d. Hr.

2. Sf. Apostol Pavel înainte de a fi apostol, se numea Saul. El a fost din neamul evreesc și unul din cei mai înverșunați dușmani a legii lui Hristos și asupritor al creștinilor. El era din ceata fariseilor și învățase legea lui Moise dela cel mai înțelept învățător de lege, dela Ga-

maliel, care era onorat înaintea poporului (Fapt. v. 34.)

Saul, în zelul său cel mare de-a asupri și a prigoni pe creștini a ajutat și la omorîrea lui Ștefan primul diacon: „și după ce i-au scos afară din cetate au început să-l bată cu pietrii. Iar martorii și-au pus jos veșmintele, la picioarele unui tânăr numit Saul“ (Fapt. Ap. 7, v. 58.)

Însă Domnul și-a arătat mila sa spre Saul și la chemat la apostolat chiar atunci, când uneltea mai tare pentru pierderea creștinilor.

După întoarcerea lui Pavel la credința în Hristos, pe care el cu cât o ura mai tare înainte de a fi chemat la apostolat, cu atât mai mare zel și iubire, el a predicat lumii. El însuși spunea că din descoperire dumnezeiască este încredințat despre adevărul legii creștine pe care apoi ca apostol a vestit-o în toată lumea.

Cine nu se minunează din cele de el însuși scrise despre întoarcerea sa și chemarea sa la apostolat?

Și toate suferințele lui pentru propovăduire s'au și sfârșit într'adevăr cu moartea pentru legea lui Hristos, căci tăindu-i-se capul în Roma, s'a supus de bună voie la moarte în anul 64, 29 Iunie d. Hr.

După ce primise botezul în Damasc dela Anania, începu îndată a învăța aici și în părțile învecinate ale Arabiei evanghelia lui Hristos, care ca evreu erudit o cunoștea. Întorcându-se iar în Damasc, după trei ani scăpă de aici de iudei, ce-l persecutau mergând la Ierusalim, unde se întâlni cu Petru; De aici fiind privit cu neîncredere de creștini, cari îi cunoșteau trecutul s'a depărtat după 15 zile mergând prin Cesarea în cetatea sa (Tars) și apoi cu Varnava în Antiochia. Din această cetate, ca dintr'un centru, a interpretat el 3 călătorii pentru lăptirea evangheliei lui Hristos între păgâni.

Acum cunoaștem cine a fost Petru

și Pavel, și știm cât s'au luptat, câte au suferit pentru Hristos, fiindcă aveau credință tare și iubiau pe Dumnezeu. Ap. Petru, lăpădându-se de Hristos, a păcătuit și în toată viața s'a pocăit. Ap. Pavel, pentru necredință era pismaș a lui Hristos și asupria pe creștini, însă după ce s'a încredințat despre dumnezeirea lui

Hristos, s'a făcut cel mai mare apărător al credinței și în toată viața s'a luptat pentru numele lui Hristos.

Aceștia sunt stâlpii Bisericii creștine — întemeiați pe credința apostolilor — de Iisus Hristos, care este și capul Bisericii creștine.

Ungureni.

Pr. ROMULUS BUDA

Intrunirea colegială dela Academia teologică.

Indisolubila legătură a prieteniei și a frăției, a rechemat la întrunire seria absolvenților din anul 1928 dela Academia Teologică. La chemarea ei au venit frații preoți răsfirați la postul lor în diferitele părți ale Eparhiei. Au lăsat griji și greutăți, ca să-și împrăspăteze trecutul și, înviorați, să se întoarcă cu puteri noi de muncă în via Domnului. Chemarea lor a fost ascultată și de profesorii instituției, cari, alături de susținătorii ei, membrii ai Consiliului Eparhial, s'au prezentat în număr. Astfel s'a reconstituit pentru o zi întreaga familie duhovnicească de altădată.

Ziua de 24 Iunie a rămas o zi de plăcută amintire pentru toți. Cu atât mai mult, că este comemorarea primei serii, care a inițiat o frumoasă tradiție pentru seriile viitoare de teologi din Cluj.

Ca slujitori ai altarului Domnului și propovăduitori ai Evangheliei Lui, au început serbarea prin creștinescul obicei al rugăciunii. A fost important serviciul divin din Catedrală servit de Rectorul Academiei, înconjurat de discipolii săi, azi preoți cu vechime de zece ani. Predica rostită de preotul Nicolae Radu a fost impresionantă.

Drept prinos de amintire pentru cei despărțiți pe veci au servit un parastas întru pomenirea decedatului Episcop Nicolae Ivan și colegilor Dumitru Nanu și Andrei Dițiu. După slujbă au eternizat momentul prin

câteva fotografii luate cu membrii Consiliului Eparhial și profesorii, în fața Catedralei și Reședinței.

Apoi a trecut întreaga asistență în sala festivă, unde a urmat desfășurarea programului serbării de sfârșit de an dela Academia Teologică. Aici corul teologilor de sub conducerea d-lui prof. Dr. Petrașcu a intonat rugăciunea „Tatăl nostru“, după care a urmat darea de seamă a păr. Rector Dr. L. Munteanu. Preotul Prof. Nicolae Gavra a evocat apoi timpurile când și cei întruniți acum se aflau în situația de studenți.

Cuvântul de încheiere l-a rostit P. C. consilier eparhial Dr. Sebastian Stanca, făcând legătura între trecutul și prezentul generațiilor de teologi, arătând calea cea bună de urmat pentru binele și prosperarea tuturor. Ca ultim punct din program a urmat cântarea „Ochiul“ executată de acelaș cor. De aici au trecut apoi cu toții pentru vizitarea Muzeului eparhial.

Masa comună a fost servită la Internatul teologic din Str. Iași 14, într'o atmosferă cu adevărat familiară. Aici a vorbit: P. C. S. părințele consilier Stanca pentru P. S. Episcop. Pr. Adrian Flămând pentru Consiliul Eparhial. Pr. Nicolae Radu pentru fosta și actuala conducere a Internatului. P. C. S. părintele consilier A. Ludu evoacă amintiri de atunci. D-l Dr. Virgil Ciobanu pentru viața studențească. D-l Pavel Dab evocă amintiri plăcute. P. C. S. părintele consilier Laur. Curea pentru d-l Dab ca organizator și sufletul întrunirii. P. C. S. Rectorul Munteanu pentru studenții teologi.

Pr. V. MATEIU

clasele conducătoare. Începând cu cea mai simplă închegare de viață socială, familia, până la cea mai complexă, statul, toate sunt adânc zguduite. Câte forme noi sunt preconizate. Începând cu o extremitate desființarea familiei, desființarea claselor sociale, desființarea statului național, federalizarea tuturor națiunilor într'un unic organism politic și sfârșind cu cealaltă, reîntronarea dictaturii unui om sau a unei grupări favorizate de împrejurări, hegemonia celui mai tare și abolirea drepturilor proprii colectivității. Cât de absurde sunt aceste nemulțumiri se vede din realizările pe cari au reușit să le înlăptuiască, realizări cari n'au modificat viața socială în mai bine, dimpotrivă au înăsprit și mai mult raporturile dela individ la individ, dela o clasă socială la alta, dela stat la stat. Semn că nu sunt determinate de o vădită tendință de îmbunătățire a vieții după idealul indicat de Mântuitorul, ci de ambiții omenești. Izvorul lor nu e iubirea față de aproapele, ci dorul după mărire și renume, râvna după putere.

3. Omul zilei disprețuește ordinea morală stabilită de creștinism. Se consideră un emancipat de sub puterea unor dispoziții învechite, cari nu cadrează cu cultura secolului nostru. Își făurește siesi principii de viață după bunul plac, ușor de împlinit și mai ușor de modificat după împrejurări. Cât de înaltă este această morală modernă, se vede din mocirla imoralității în care se bălăcește.

Faptul nu-i este spre cinste, și poate fi considerat drept cea mai întunecată pată a spiritului vremii. Poate mi se va obiecta, nu este mai stricată lumea zilelor noastre, decât în trecut, sau stricăciunea este apanajul unei minorități. Răspund accentuând: imoralitatea este spiritul vremii. Dovezi cât de multe. Care literatură este azi mai gustată? Cea pornografică. Cărțile cari descriu în culori cât mai vii, toate formele desfrâului, ațâțând simțurile sunt devorate cu lăcomie, dela adolescent până la bătrân. Cărțile cari descriu aventuri și cele mai brutale manifestări ale animalului din om, sunt lectura favorită a tineretului, indiferent autorul, limba, sau oficina care le-a editat. Ce reprezentații teatrale sau cinematografice sunt mai atractive? Fără îndoială în cari scenele picante sunt mai fără perdea. Gusturile vremii îndată au fost prinse și satisfăcute de toți profitorii. Piața a fost inundată de cărți desfrânate. Cartea bună, serioasă, educativă a ajuns la anticar, fiind înlocuită în vitrina librăriilor de cartea cu coperta atractivă și prin titlul promițător de senzații și prin ilustrații ale imoralității. În expozițiile de pictură și sculptură predomină nudul în toate pozițiile. În îmbrăcămintea feminină, moda creiază haine, cari mai mult evidențiază formele decât le îmbracă. Mai greu este azi a stabili, prin ce mijloace nu se propagă desfrâul, decât invers.

4. Omul zilelor noastre nu mai are simțul distingerii valorilor culturale după reala lor importanță. Se îngrijește de cele inferioare, disprețuind pe cele superioare. Grija de hrană, de comoditate, peste tot de corpul său primează grijei față de suflet. Trăește intenț clipa prezentă cu tot ce-i poate procura plăceri de factură materială, nepăsător de ziua de mâine. Toate puterile spirituale sunt puse în serviciul trupului. Știința și arta se închină unui singur idol, trupul. Aceeaș convertire de valori și în viața socială. Valori reale, mărimi neapreciate, trăesc în anonim, date deoparte în angrenajul vieții. Niște biete ființe, cari trezesc milă și compătimire. Pentru mulțime, născute cu cel puțin un veac în urmă de lumea lor. În schimb valorile dubioase, sunt la conducere. Din sărăcia lor sufletească se pretind a îmbogăți lumea cu belșug de lumină. În realitate niște inconștienți îndrăzneți până la obrăznicie, își fac mendrele într'un mediu și mai inconștient.

Iată în trăsăturile lui fundamentale cum se desemnează spiritul dominant al vremii. În lumea acestui spirit trebuie să trăească sfântul o viață aparte, dând piept cu toate piedecile ce i le pune în cale. Fără a i se subordona lui, urmând a-l transforma într'un spirit nou, demn de om și rosturile lui în lume.

Prof. L. G. MUNTEANU

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată“

INFORMAȚIUNI

Lucrările Sfântului Sinod. În ziua de 25 cor. s'a deschis în palatul Sf. Patriarhii sesiunea prorogată a Sf. Sinod.

A prezidat I. P. S. Patriarh Dr. *Miron Cristea*. La ședință a asistat și P. S. S. *Nicolae Colan*, ministrul cultelor și artelor. Au fost prezente majoritatea înalților ierarhi.

I. P. S. Patriarh Dr. *Miron Cristea* a adus la cunoștința Sf. Sinod rezultatele strălucite ale vizitei I. P. S. Sale în Polonia, din punct de vedere al ecumenicității ortodoxiei.

S'au împărțit la comisii lucrările curente, printre care se afla și proiectul de regulament pentru organizarea și funcționarea liceelor seminariale.

Comisia delegată cu întocmirea și redactarea acestui regulament este formată din: P. S. *Nicolae* al Oradiei, președinte, P. S. *Irineu Mihăilescu*, P. S. *Vasile Rășinari* și P. S. *Veniamin Ploșteanu*, membri.

Consiliul Central bisericesc plenar. În ședința dela 24 Iunie a. c., au venit în studiu diverse probleme de ordin administrativ în legătură cu reorganizarea cancelariei patriarhale și diferitele hotărâri cu caracter de jurisprudență provizorie, ce vor trebui să-și primească forma definitivă cu ocazia viitorului congres național-bisericesc. Un punct important a fost expunerea P. S. *Nicolae* al Oradiei în legătură cu numeroase parohii rămase vacante și necompletate, în urma măsurilor luate de guvern de a nu se mai face numiri nouă de preoți. S'a hotărât o grabnică intervenție la forurile competente, căci altarele sfinte nu pot fi lăsate o clipă fără slujitori, cum e cazul în anumite administrații civile.

Omagiu vrednicului nostru Vlădică. „Telegraful Român” din Sibiu, aduce, prin cuvinte alese, prinos de admirație P. S. *Nicolae*, din prilejul alegerii Sale în supremul for al intelectualității Române, Academia. Iată în ce slovă înaripată e proslăvit: „P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* e un semănător de idealuri ispititoare, dublat de un neîntrecut om de acțiune. Patrusprezece ani cât a ostentat între noi, aici la Sibiu, cu cuvântul și cu peana, urmați de alții doi de păstorire la cârma Episcopiei Clujului, au arătat din destul coloratura vioae și multiplă a nevoinelor Sale. La catedră și în fruntea Academiei noastre teologice „*Andreiene*”, pe baricadele „*Revistei Teologice*” care-i datorește atâtea și apoi în paginile senine ca un cer vâratec ale „*Vieții Ilustrate*”, P. Sf. Sa a călăuzit la Hristos și a încălzit în dragostea de Neam inimi multe. Paralel cu aceasta, a desfășurat, atâta cât i-a îngăduit vremea mai mult decât vremea, o frumoasă activitate științifică, consemnată în caietul omagial pe care i l-a închinat „*Revista Teologică*” acum doi ani. Pentru limba românească curată, a avut un adevarat cult. Graiul Său ales și bine întocmit, mișcat în slova cronicilor bătrâne, a fost unanim admirat și de foarte mulți dintre discipolii Săi cultivat cu grijă.”

S'a constituit FOR-ul în București. Această chestiune de multe ori adusă pe tapetul actualității religioase, și-a găsit în sfârșit rezolvarea prin constituirea comitetului, care a

avut loc la București, în ziua de 23 Iunie a. c. Ședința, cu caracter solemn, s'a ținut chiar în Amfiteatrul cel mare al Universității, în prezența unei pleiade de personalități strălucite ale vieții intelectuale ortodoxe. I. P. S. Sa Patriarhul, inițiatorul acestei organizări, a fost reprezentat de P. S. S. *Irineu Mihăilescu* vicarul Sf. Patriarhii. Statutele sub formă lor modificată, au fost îndelung discutate, în special punctele, ce puteau da loc la echivocuri, în cece privește atitudinea FOR-ului față de autoritățile de Stat. S'a evitat orice posibilitate de interpretare eronată. Comitetul ales cuprinde pe câțiva din cei mai valoroși fii ai Bisericii noastre, în frunte cu Dr. C. Angheliescu, ca președinte, d-nii *Popescu Pasărea*, *Andrei Rădulescu*, *Nae Dumitrescu*, *Popescu Tudor*, I. G. *Savin*, V. *Ispir*, arh. *Enescu*, col. *Mihăilescu*, I. *Petrovici*, V. *Gomoiu*, Dr. V. *Trifu*, *Iulian Pascu* și Gen. *Jitianu*. Câte nume atâtea garanții că ideea conlucrării mirenilor cu clerul, care reprezintă o veche și înrădăcinată tradiție în pătura cultă din Ardeal, a pornit pe drumul cel sigur de biruință și printre frații de dincolo de Carpați.

Avizăm pe candidații de profesori de religie să-și înainteze la Consiliul eparhial cererile până cel mult la 20 August a. c.

Parohii vacante. În eparhia noastră sunt vacante parohiile: *Lătureni*, *Mogoș Valea-Barnei* și *Mogoș Miclești* (prot. *Lupșa*). *Corna* (prot. *Abrud*). *Cristești*, *Tecșești* și *Valea Uzii* (prot. *Aiud*). *Rișca-de-munte* (prot. *Huedin*). *Sărăcsău* (prot. *Alba Iulia*). Candidații cari primesc de bună voie să servească în aceste parohii, fără concurs, vor beneficia de favorul înaintării excepționale.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 4354/1938.

Comunicat.

Cartea „*Învățătura creștină ortodoxă*” anunțată de noi în „*Renașterea*” din Iunie 1935, a apărut acum și costă 500 Lei. Se poate comanda dela dl prof. *Const. Tomescu* dela Facultatea teologică din Chișinău sau dela Librăria noastră eparhială. O recomandăm preoților noștri ca o carte de valoare.

Cluj, la 14 Iunie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 4794/1938.

Comunicat.

În chestiunea pensionării preoților aducem la cunoștință preoților noștri avizul Ministerului Nr. 25616 care dispune ca preoții trecuți de 70 ani să fie trecuți la pensie din oficiu. Pot cere înscriere la pensie și preoții trecuți de 65 ani. Pot cere această trecere la pensie și preoții cari au împlinit 35 ani de serviciu, indiferent de vârsta ce o au. Preoții incapabili de serviciu vor fi pensionați din oficiu indiferent de vârstă și anii de serviciu.

Cluj, la 25 Iunie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 4545—1938.

CONCURS

Prin aceasta se publică concurs pentru primirea de studenți în Academia noastră teologică din Cluj, cu termenul de 15 Sept. a. c.

Conform decretului lege Nr. 1960 începând cu anul școlar 1938/9 absolvenții Academiei noastre teologice își pot lua diploma de licență în teologie sau Magistru în teologie.

1. Candidații cari doresc să fie primiți vor înainta Consiliului nostru eparhial o cerere scrisă cu mâna proprie, anexând în original următoarele documente:

a) Actul de naștere și botez dela oficiul parohial;

b) Certificat de bacalaureat;

c) Certificat medical, prin care să se constate integritatea spirituală și corporală a petiționarului;

d) Declarația petiționarului, subscrisă de părinți sau tutori, că după absolvirea cursului teologic, va intra în slujba eparhiei cel puțin 5 ani de zile, la din contră va restitui fondului seminarial toate spesele de întreținere, precum și bursele primite.

Cererile însoțite de aceste documente, se vor înainta Consiliului, până la 15 Septembrie a. c.

Cereri intrate după acest termen nu se vor lua în considerare.

2. Nu se vor primi decât candidați înzestrați cu darul de a cânta.

3. Candidații primiți se vor prezenta în ziua de 26 Septembrie la vizită medicală și la examinarea aptitudinilor lor muzicale, dela care atârână primirea definitivă în Academie.

Atât cei primiți cât și clericii cei vechi se vor înscrie în zilele de 27—28 Septembrie.

4. Examenele și colocviile restante se vor face în 20—26 Septembrie. Terminul excepțional din Februarie s'a suprimat. Astfel ceice nu se vor prezenta sau vor fi respinși dela examene și colocvii sau vor fi considerați repetenți.

5. După 28 Septembrie nu vor mai fi înscriși decât candidații din sesiunea de toamnă de bacalaureat, (în an I).

6. Cu ocazia înscrierii fiecare student va plăti 150 Lei taxă de înscriere, 100 Lei pentru bibliotecă și 100 Lei taxă pentru anuar.

Pentru întreținerea la Internatul Academiei, studenții vor avea să solvească o taxă anuală de 800 Lei. În patru rate: la înscriere 2000 Lei, la 1 Decembrie 2000 Lei, la 1 Februarie 2000 Lei și 1 April 2000 Lei.

7. În 29—30 Septembrie toți clericii se vor mărturisi și cumineca, iar în 1 Octombrie se va face deschiderea anului școlar.

8. Până la 28 Septembrie studenții vechi vor achita toate restanțele, precum și cel puțin o rată pentru anul școlar 1938—9, altfel nu vor putea fi primiți în Academie sub nici un motiv.

9. Toți clericii vor locui în Internatul Academiei. Externi nu se vor mai admite sub nici o condiție.

10. Burse sau alte ajutoare se vor da în semestrul II.

11. Fiecare student primit în Academie va aduce cu sine cel puțin 4 schimburi de rufe în stare bună.

Toți studenții sunt obligați să poarte vestă închisă de culoare neagră.

Dela data înmatriculării studenții intră în toate drepturile și datorințele statorite în Regulamentul Academiei.

12. Nici un student nu poate cereta în acelaș timp, ca student ordinar, alte institute de învățământ.

La înmatriculare fiecare este obligat a se prezenta în persoană cu documentele originale.

Dela dispozițiile de mai sus nu se va face nici o excepțiune.

Cursurile regulate încep la 3 Oct.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial, ținută la 18 Iunie 1938.

† *Nicolae*,
Episcop.

Valer Mateiu,
secretar.

Oficiul parohial ort. rom. Turda

Nr. 38—1938.

(35) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. Turda va da în întreprindere pe cale de licitație publică pictarea bisericii-catedrale, conform cu planul și devizul aprobat de Vener. Consiliu eparhial, și invită pe cei interesați, cari doresc să execute această lucrare, să-și înainteze ofertele în scris până la 15 Iulie 1938, la oficiul nostru parohial.

Licitarea se va ținea *Duminecă, 17 Iulie 1938, orele 3 p. m.*, în localul școlii noastre confesionale.

Concurenții vor depune o garanție de 10% din prețul devizului, în numerar sau hârtii de valoare acreditate.

Planul și devizul se pot vedea la oficiul parohial.

Consiliul își rezervă dreptul de a adjudeca lucrarea, fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți, care oferă mai multă garanță morală și soliditate.

Spesele de participare nu privește biserica.

În cazul când prima licitație nu s'ar putea ținea din lipsa de concurenți acreditați sau alte motive, — atunci licitația se va ținea din nou în *Dumineca următoare, 24 Iulie, la același ora* și în aceleași condițiuni, când eventual se va putea da și la bună învoială.

Turda, 20 Iunie 1938.

Pentru Consiliul parohial ort. rom.:
Prof. I. Mureșianu. Pr. E. Mureșan.

Nr. 510/1938

(34) 1—3

CONCURS

În urma pensionării, din cauză de morb, a fostului paroh, se publică concurs pentru întregirea parohiei *Muncel*, din protopopiatul *Lupșa*, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.

2. Casă parohială deplin corespunzătoare.

3. Pământ cositor de circa 5 cară fân și 2 otavă, în intravilan.

4. Grădină arătoare de 1/4 jug. în intravilan.

5. Pământ arător pe deal de circa 4 jug., pe fiecare an 2 jug. arătură.

6. 20 m. cubi lemne de foc, transportate în curtea casei parohiale.

7. Stolele obișnuite în această parohie.

Candidații vor prezenta cererea, actele de studii și activitate, precum și actul de învoire dela P. Sf. Sa Episcopul, oficiului protopopesc subscris, și cu încunoștințarea acestui Oficiu, se pot apoi prezenta în parohie spre a face cunoștință.

Baia-de-Arieș, la 31 Mai 1938.

Oficiul protopopesc *Lupșa* în înțelegere cu Consiliul parohial din *Muncel*.

V. Șpan, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.